

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

De voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Erfgoed en Kunsten
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
34779384

Bijlagen

Datum 10 november 2022

Betreft Toegankelijkheid in de culturele en creatieve sector voor mensen met een beperking - samenvatting in eenvoudige taal

Samenvatting in eenvoudige taal

Deze brief is van Gunay Uslu. Zij is staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. In deze brief legt zij uit wat zij wil doen voor de toegankelijkheid van cultuur voor mensen met een beperking.

Ongeveer 2 miljoen mensen in Nederland hebben een beperking of zijn lange tijd ziek. Deze mensen kunnen niet altijd meedoen. Ik vind het belangrijk dat iedereen mee kan doen, ook aan cultuur. Cultuur kan je leven mooier maken. Denk aan een goed boek lezen, naar de film gaan of meezingen met jouw favoriete band. Het geeft kleur aan je leven. Het laat je nadenken over de maatschappij en over andere mensen. Meedoen aan cultuur is heel belangrijk.

Afspraken

Nederland heeft in 2016 met andere landen afspraken gemaakt over de rechten van mensen met een beperking. Met die afspraken gaan we de toegang voor mensen met een beperking verbeteren. Ook bij culturele zaken zoals film, monumenten, popmuziek of bouwkunst. Alle ministers en staatssecretarissen nemen dit op in hun plannen. In deze brief staat hoe ik dat doe. Ik werk hierin samen met organisaties voor cultuur én met mensen met een beperking.

Organisaties voor cultuur werken zelf ook aan toegankelijkheid. Ze hebben aandacht voor alle mensen, ook voor mensen uit andere landen of mensen met een beperking. Cultuur is voor iedereen. Het moet logisch zijn, dat iedereen kan meedoen.

In deze brief staan mijn plannen voor mensen met een beperking. Ik vertel ook wat de organisaties voor cultuur al doen voor deze mensen.

Hieronder lees je het volgende:

1. Wat zijn de afspraken?
2. Wat doen we al?
3. Wat kan beter?
4. Wat ga ik de komende jaren doen?

1. Wat zijn de afspraken?

- We spreken af dat toegankelijkheid een probleem is van de samenleving en niet van de mensen met een beperking.
- We zijn in 2016 begonnen met het programma *Onbeperkt Meedoen*. Dit programma zorgt ervoor dat meer mensen met een beperking mee kunnen doen met cultuur. Tot 2025 gaan we door met de goede plannen uit dit programma.
- In Europa zijn afspraken gemaakt over toegankelijkheid. In Nederland voeren we die afspraken ook uit. Het ministerie van OCW heeft daarbij veel aandacht voor e-boeken, tv en videokanalen zoals YouTube.
- Wil een organisatie geld van de overheid? Dan moeten ze werken volgens de Code diversiteit & inclusie. Hierin staan regels voor het maken van programma's, het kiezen van personeel, enzovoort.

2. Wat doen we al?

Veel afspraken zijn al in de wet geregeld. Ik noem er hier een paar.

- We zorgen voor meer ondertiteling. De NPO doet dat bij 95% van de tv-programma's. Bij andere omroepen is dat 50%. Vooral bij een crisis is dat belangrijk.
- Bij het NOS-journaal van 20.00 uur en bij het jeugdjournaal is altijd een gebarentolk aanwezig. Dat was ook bij programma's over de verkiezingen. Omroepen moeten laten weten wat zij doen om steeds toegankelijker te zijn.
- Ook bibliotheken moeten voor iedereen toegankelijk zijn. In de gebouwen en op internet. Een mooi voorbeeld is het boekstartkoffertje voor kinderen die niet goed zien. Dat is een tastasje geworden.
- Theaters en andere organisaties voor podiumkunst hebben afspraken gemaakt over toegankelijkheid. Ze delen goede voorbeelden.
- Het Nederlands Filmfonds heeft ook afspraken gemaakt. Filmmakers die geld krijgen van dit fonds, moeten zorgen voor ondertiteling en uitleg bij het beeld. Zo zijn deze films toegankelijk voor mensen die niet goed horen of zien.

Er zijn veel goede voorbeelden in het land.

- Het Rijksmuseum heeft een rondleiding in gebarentaal.
- De NOS maakt het Nieuws van de week, een uitzending waarbij onderwerpen in eenvoudige taal en langzamer worden verteld.
- Er is veel aandacht voor fysieke toegankelijkheid, zodat mensen met een beperking ook kunnen meedoen.

Organisaties voor cultuur werken samen met mensen met een beperking, zoals blinde en dove bezoekers en mensen met een rolstoel. Deze mensen kunnen testen of een museum of theater echt toegankelijk is. En wat er beter kan. De organisaties voor cultuur werken ook samen met organisaties die speciale kennis hebben over toegankelijkheid.

Het is belangrijk dat de organisaties voor cultuur zelf kennis hebben over toegankelijkheid. Dat de medewerkers goed kunnen omgaan met mensen met een beperking. En dat er ook aandacht is voor kunstenaars met een beperking.

3. Wat kan beter?

Er zijn veel goede voorbeelden, maar er zijn ook dingen die beter kunnen.

- Organisaties houden nog niet altijd goed bij hoe toegankelijk ze zijn. Ze moeten gaan meten hoe dat nu is en dan later nog een keer. Zo kunnen ze zien of de toegankelijkheid beter is geworden.
- Er zijn veel soorten beperkingen. En ook veel acties mogelijk. Zo veel, dat organisaties soms niets doen. Toch lukt het sommige organisaties wél. Het is belangrijk dat organisaties delen hoe dat is gelukt.
- Met digitaal werken kan cultuur toegankelijker worden. Er is dan letterlijk geen drempel voor mensen. Stichting DEN deelt goede voorbeelden hierover.
- Samenwerken met gemeenten en provincies is belangrijk. Samen kunnen we zorgen voor meer toegankelijke cultuur in Nederland. Zo kunnen gemeenten zorgen dat sport en festivals toegankelijk zijn. En dat organisaties meer gaan nadenken over toegankelijkheid.
- Omroepen in het land werken samen met de NOS. Ze kijken hoe ze kennis kunnen delen. En zorgen dat hun aanbod toegankelijker wordt voor mensen die niet goed kunnen zien of horen.

4. Wat ga ik de komende jaren doen?

Ik ga deze acties uitvoeren de komende jaren:

- Organisaties die geld van de overheid krijgen, moeten werken volgens de Code diversiteit & inclusie. Hier gaan we samen strengere afspraken over maken.
- Nu is er zoveel informatie, dat je soms niet weet waar je moet beginnen. Ik zorg voor één punt waar alle kennis over toegankelijkheid wordt verzameld.
- Ik ga een keer per jaar vertellen hoe de toegankelijkheid is verbeterd. Of waar het nog beter kan. Dit doe ik op een evenement.
- We hebben een landelijk platform voor cultuur, LKCA. Daar delen we goede voorbeelden. Ook voorbeelden uit andere landen.
- We hebben een organisatie, DEN, die onderzoek doet naar cultuur beleven via de computer of televisie. Zij kijken of dit ook kan helpen voor mensen met een beperking.
- Ik blijf praten met mensen met een beperking en organisaties voor en door mensen met een beperking. Over toegankelijkheid, hoe dat beter kan en beter wordt.
- Ik ga op zoek naar een groep mensen die over toegankelijkheid willen praten, zodat mensen er aandacht voor houden. Zij kunnen dit doen op televisie of op andere plekken waar veel mensen het horen.

Festivals

- Veel festivals doen hun best om toegankelijk te zijn voor iedereen. Zoals de Zwarte Cross en Concert at Sea. We onderzoeken hoe we dit nog meer en nog beter kunnen doen.
- Op festivals kom je veel verschillende mensen tegen. Ik kijk of er door leuke acties meer gesprekken kunnen ontstaan tussen mensen met en zonder beperking.
- In 2021 is een beschrijving voor festivals en evenementen gemaakt. Daar kunnen organisaties zien wat nodig is om echt toegankelijk te zijn. Ik zorg dat we dit verder ontwikkelen.

Onderzoek

- Ik vraag onderzoekers om te letten op toegankelijkheid. Of mensen met een beperking goed mee kunnen doen aan kunst en cultuur.
- Ik wil dat mensen met een beperking ook meedoen in onderzoek naar bezoekers.

Samen afspraken maken is heel belangrijk. We moeten niet praten óver mensen met een beperking, maar juist sámen met deze groep. Ik vraag mijn collega's en de hele maatschappij om dat ook te doen. Toegang en meedoen is een onderwerp van ons allemaal.

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, mede namens de minister voor Langdurige Zorg Welzijn en Sport, Conny Helder,

Gunay Uslu